

AMASYA (PROTOKOLÜ) GÖRÜŞMELERİ (20-22 EKİM 1919)

- Sivas Kongresi sonrasında İstanbul'da Damat Ferit Hükümeti düşmüş, yerine **milli mücadele taraftarı Ali Rıza Paşa Hükümeti** kurulmuştu. Bu durum İstanbul Hükümeti ile Temsil Kurulu arasındaki ilişkilerin yumuşamasını sağladı.

- Taraflar arasındaki ilişkilerin yumuşaması üzerine Ali Rıza Paşa, **Bahriye Nazırı (Denizcilik Bakanı) Salih Paşa'yı** Temsil Heyeti ile görüşmeler yapmak üzere Amasya'ya gönderdi.

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

- Amasya Görüşmeleri, Temsil Kurulu adına **Mustafa Kemal Paşa** ile İstanbul Hükümeti adına **Bahriye Nazırı (Bakanı) Salih Paşa** arasında gerçekleşmiş ve Amasya Protokolü imzalanmıştır.

1- İşgallere karşı hep birlikte karşı konulacak, Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerin işgaline izin verilmeyecek.

2- İstanbul Hükümeti, Temsil Heyetini, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni ve Sivas Kongresi kararlarını tanıyacak.

Yorum: İstanbul Hükümeti Temsil Kurulunun varlığını resmen kabul etmiştir.

3- İstanbul Hükümeti, Temsil Kurulu'nun onayını olmadan İtilaf Devletleri ile görüşmeyecek.

4- Mebusan Meclisi, İstanbul dışında uygun bir şehirde toplanacak.

Yorum: Mustafa Kemal'in Meclisin İstanbul dışında toplanmasını istemesinin nedeni; **İstanbul'un İtilaf Devletleri'nce fiilen işgal edilip baskı altında tutulması** ve İstanbul'da saltanat taraftarlarının çoğunlukta olması gibi nedenlerden dolayı **İstanbul'da sağlıklı karar alınamayacağını** düşüncesidir.

5- Mebusan Meclisi'nin toplanması için seçimlere gidilecek, seçimler tam bir serbestlik içinde yapılacaktır.

- Salih Paşa, **bu kararları İstanbul Hükümeti'ne kabul ettireceğini, ettiremezse istifa edeceğini** söylemiş ancak kararları kabul ettiremediği gibi istifa da etmemiştir.
- **Yürürlüğe giren tek karar,** seçimlere gidilip Mebusan Meclisi'nin açılması oldu.

Yorum: Misakı Milli kararlarının alınmasından sonra İstanbul'un işgal edilerek meclisin kapatılması Mustafa Kemal'in **haklılığını ve ileri görüşlülüğünü** gösterir.

Yorum: İstanbul Hükümeti'nin bu kararları kabul etmemesinin nedeni; **merkezi otoritesini korumak istemesi** ve Anadolu hareketinin daha da güçleneceğinden endişe duymasıdır.

Amasya Görüşmeleri ile;

- **İlk kez** İtilaf Devletleri, İstanbul Hükümeti ve Temsil Kurulu farklı amaçlar için de olsa, **ortak bir karara varmış oldular.** Bu kararda;
 - **Temsil Kurulu;** milli mücadele hareketini resmileştirmeyi, bunu başaramazsa da İstanbul'da sağlıklı kararlar alınamayacağını ispatlamayı,
 - **İstanbul Hükümeti;** kendi amaçları doğrultusunda kararlar çıkartarak, Temsil Kurulu'nu etkisiz kılmayı,
 - **İtilaf Devletleri;** toplanacak olan Mebusan Meclisi'ne, işgalleri onaylatarak resmileştirmeyi amaçlıyordu.

TEMSİL KURULU'NUN ANKARA'YA GELİŞİ (27 ARALIK 1919)

İstanbul Hükümeti ile Temsil Kurulu arasında Amasya Görüşmelerinde alınan kararlar doğrultusunda İstanbul'da Mebusan Meclisinin açılacağını kesinleşmesi üzerine Anadolu'da seçimler yapılmıştır.

- **Mustafa Kemal** bu seçimlerde **Erzurum Milletvekili** olarak seçilmiş ve İstanbul'da toplanacak olan **Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından takip etmek** amacıyla Temsil Kurulu ile birlikte Sivas'tan Ankara'ya gelmiştir. (27 Aralık 1919)
- **Ankara** bu tarihten itibaren **milli mücadelenin yönetim** (idare) **merkezi** olmuştur.

Ankara'nın Milli Mücadele'nin merkezi olarak seçilme nedenleri

- ✓ İşgal edilmemiş ve savunmaya elverişli olması,
- ✓ Anadolu'nun her yanı ile **ulaşım ve haberleşme ağının iyi olması,**
- ✓ Yunanlılarla mücadele edilen **Batı Cephesi'ne yakın olması**
- ✓ **İstanbul'a yakın olması** ve Meclisi'nin çalışmalarını yakından izleme imkânının bulunması vb.